

Lieta C-109/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Datums, kurā lūgums reģistrēts Tiesā:

2020. gada 27. februāris

Iesniedzējtiesa:

Högsta domstolen (Zviedrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 4. februāris

Apelācijas sūdzības iesniedzēja un atbildētāja kasācijas tiesvedībā:

Polijas Republika

Atbildētāja un kasācijas sūdzības iesniedzēja:

PL Holdings S.à.r.l.

[..]

LIETAS DALĪBNIEKI

Apelācijas sūdzības iesniedzēja un atbildētāja kasācijas tiesvedībā:

Polijas Republika

Ministerstwo Finansów

[..] Varšava

Polija

[..] Stokholma

[orig. 2. lpp.]

[..]

Atbildētāja un kasācijas sūdzības iesniedzēja:

PL Holdings S.à.r.l.

[..] Gēteborga

[..]

PRIEKŠMETS

Spēkā neesamība u.c. attiecībā uz 2017. gada 28. jūnija un 2017. gada 28. septembra šķīrējtiesas nolēmumiem

[orig. 3. lpp.]

Högsta domstolen ir pieņēmusi šādu nolēmumu

LĒMUMS

Högsta domstolen nolemj lūgt Eiropas Savienības Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar šā protokola **A pielikumu**.

[..]

pieņemts 2020-02-04

[..]

[orig. 4. lpp.]

A PIELIKUMS [..]

PROTOKOLS [..]

LŪGUMS SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU

Konteksts

Aplūkojamais ieguldījumu nolīgums

1. 1987. gada 19. maijā Polija, no vienas puses, un Luksemburga un Beļģija, no otras puses, noslēdza ieguldījumu nolīgumu. Nolīgums stājās spēkā 1991. gada 2. augustā.
2. 9. pantā ir ietverti šādi noteikumi par strīdu izšķiršanu.

1. a) Disputes between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party shall be subject to a written notification accompanied by a detailed memorandum sent by said investor to the relevant Contracting Party.

b) Within the meaning of this Article, the term “disputes” refers to disputes with regard to the expropriation, nationalisation, or any other measures similarly affecting the investments, including the transfer of an investment to public ownership, placing it under public supervision, as well as any other deprivation or restriction of rights *in rem* by sovereign measures that might lead to consequences similar to those of expropriation.

c) Said disputes shall, as much as possible, be settled amicably between the relevant parties.

2. If the dispute could not be so settled within six months from the date of the written notification specified in Paragraph 1, it shall be submitted, at the [orig. 5. lpp.] choice of the investor, to arbitration before one of the bodies indicated below:

a) The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce;

[..]

5. The arbitration body should make its award on the basis of:

- the national law of the Contracting Party that is a party to the dispute, in the territory of which the investment is located, including the principles of settling legal disputes;
- the provisions of this Treaty;
- the terms of any special agreement concerning the entity that has made the investment;
- the generally accepted rules and principles of international law.

6. The arbitration awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party shall take steps to execute the awards in accordance with its national law.

3. Kā redzams, strīds, kas tiek izskatīts līguma darbības laikā, tātad ir jāatrisina šķīrējtiesai, piemērojot tostarp tās valsts tiesību aktus, kura ir strīda puse un kurā ieguldījumi tika veikti. Šķīrējtiesas nolēmumi ir galīgi.

Prāvas rašanās fakti

4. *PL Holdings S.à.r.l. (PL Holdings)* ir Luksemburgā reģistrēta akciju sabiedrība, kurai ir piemērojamas Luksemburgas tiesības.

5. Laikposmā no 2010. līdz 2013. gadam *PL Holding* iegādājās divu Polijas banku akcijas, kuras apvienojās 2013. gadā. *PL Holdings* piederēja vairāk nekā 99 % jaunās bankas akciju. [oriģ. 6. lpp.]
6. 2013. gada jūlijā *Komisja Nadzoru Finansowego*, Polijas tiesību iestāde, kas ir atbildīga par banku un kredītiestāžu uzraudzību Polijā, atsauca *PL Holding* balsstiesības šajā bankā, kā arī to pārdeva piespiedu kārtā.

Šķīrējtiesas process starp PL Holdings un Poliju

7. *PL Holdings* atbilstoši Stokholmas Tirdzniecības palātas Šķīrējtiesas institūta šķīrējtiesas reglamentam uzsāka šķīrējtiesas procesu pret Poliju Stokholmā. Starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka ir jāpiemēro 2010. gada tiesiskais regulējums (*SCC 2010*).
8. Paziņojumā par šķīrējtiesas procesa uzsākšanu, kas Šķīrējtiesas institūtā tika iesniegts 2014. gada 28. novembrī, *PL Holdings* norādīja, ka Polija ar *Komisja Nadzoru Finansowego* lēmumu, atceļot *PL Holding* balsstiesības attiecībā uz bankas akcijām un tās pārdodot piespiedu kārtā, ir pārkāpusi ieguldījumu nolīgumu. Šķīrējtiesas kompetences pamatojumam *PL Holding* lūdza Poliju atlīdzināt zaudējumus, atsaukdamās uz ieguldījumu nolīguma 9. pantu. Polija uz šo paziņojumu atbildēja 2014. gada 30. novembrī.
9. 2015. gada 7. augustā *PL Holdings* iesniedza prasības pieteikumu. Savā atbildes rakstā 2015. gada 13. novembrī Polija iebilda, ka *PL Holdings* nav ieguldītājs ieguldījumu nolīguma izpratnē un ka līdz ar to šķīrējtiesas kompetencē nav izskatīt strīdu.
10. Ar 2016. gada 27. maija procesuālo rakstu Polija apstrīdēja šķīrējtiesas līguma spēkā esamību, pamatojoties uz to, ka ieguldījumu nolīgums nav saderīgs ar Savienības tiesībām. *PL Holdings* lūdza noraidīt Polijas iebildumus, pamatojoties uz to, ka tie ir izvirzīti novēloti.
11. Šķīrējtiesa pauda nostāju par Polijas iebildi atsevišķā 2017. gada 28. jūnija šķīrējtiesas nolēmumā. Šķīrējtiesa atzina savu kompetenci. Šajā pašā šķīrējtiesas nolēmumā šķīrējtiesa secināja, ka Polija ir pārkāpusi ieguldījumu nolīgumu [oriģ. 7. lpp.], piespiedu kārtā pārdodama *PL Holdings* akcijas Polijas bankā. Līdz ar to *PL Holdings* esot tiesības uz zaudējumu atlīdzību.
12. 2017. gada 28. septembrī šķīrējtiesa šīs pašas šķīrējtiesas procedūras ietvaros pasludināja galīgo nolēmumu. Ar šķīrējtiesas nolēmumu Polijai tika piespriests samaksāt *PL Holdings* summu 653 639 384 Polijas zlotu (aptuveni 150 miljoni euro) apmērā un procentus, kā arī segt tiesāšanās izdevumus šķīrējtiesas procesā.

Tiesvedība *hovrätten**Ievads*

13. 2017. gada 28. septembrī Polija cēla prasību pret *PL Holdings* gan par atsevišķo šķīrējtiesas nolēmumu, gan par galīgo nolēmumu. *Hovrätten* nolēma tos izskatīt kopā.
14. Polija lūdza *hovrätten* – ciktāl tam ir nozīme šajā lietā – atzīt par spēkā neesošiem gan atsevišķo šķīrējtiesas nolēmumu, gan galīgo nolēmumu un, pakārtoti, atcelt šķīrējtiesas nolēmumus.
15. *PL Holdings* iebilda pret Polijas prasījumiem.

Polijas apelācijas tiesā iesniegtā apelācijas sūdzība

16. Šķīrējtiesas nolēmumi attiecas uz strīdu starp ieguldītāju un dalībvalsti, pamatojoties uz ieguldījumu nolīgumu starp divām dalībvalstīm. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 267. un 344. pantam pretrunā ir nolīguma 9. pantā ietvertais noteikums, kas ļauj ieguldītājam no Luksemburgas saistībā ar strīdu par ieguldījumiem Polijā uzsākt tiesvedību pret Poliju šķīrējtiesā, kuras kompetence šai dalībvalstij ir jāatzīst.
17. Ieguldījumu nolīguma 9. pants ir pretrunā Savienības tiesību sistēmas pamatiem. Šī tiesību norma apdraud Savienības tiesību autonomiju, pilnīgu iedarbību un vienveidīgu piemērošanu. Līdz ar to 9. pants nav spēkā. [orig. 8. lpp.]
18. Šīs spēkā neesamības sekas izpaužas tādējādi, ka strīdus starp ieguldītāju un dalībvalsti saistībā ar ieguldījumu nolīgumu, kas noslēgts starp divām dalībvalstīm, šķīrējtiesa nevar izšķirt. Šķīrējtiesas nolēmumi, kas pamatoti un pasludināti, pamatojoties uz šādu tiesību normu, acīmredzami ir pretrunā tiesiskajai kārtībai. Tāpēc šķīrējtiesas nolēmumi ir spēkā neesoši saskaņā ar *lagen (1999:116) om skiljeförfarande (skiljeförfarandelagen)* (Šķīrējtiesu likums) 33. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu.
19. Arī ieguldījumu nolīguma 9. pants nevar pamatot šķīrējtiesas kompetenci. Līdz ar to starp *PL Holdings* un Poliju nav spēkā esoša šķīrējtiesas līguma. Spēkā neesamība tieši izriet no Savienības tiesībām, un tā ir jāņem vērā *ex officio*.
20. Turklāt Polija termiņā, kas ir norādīts Šķīrējtiesu likuma 34. panta otrajā daļā, apstrīdēja šķīrējtiesas kompetenci, atsaukdamās uz nolīguma 9. panta spēkā neesamību.
21. Gadījumā, ja Šķīrējtiesu likuma 34. panta otrās daļas piemērošanas rezultātā Polijas izvirzītā iebilde par kompetences neesamību nebūtu pieņemama, šo tiesību normu nebūtu jāpiemēro, jo tā radītu šķērsli Savienības tiesību pilnīgai iedarbībai.

22. Polija neatteicās no iebildes izvirzīšanas. Tāpat var izslēgt, ka starp pusēm ir spēkā jauns šķīrējtiesas līgums vai pienākums izšķirt strīdu šķīrējtiesā cita iemesla dēļ, spriežot pēc tā, kā Polija reaģēja, kad *PL Holdings* pieprasīja uzsākt procesu šķīrējtiesā.
23. *PL Holdings* minētais samērīguma princips nav piemērojams šīs lietas faktiem.

Par PL Holdings pretargumentiem

24. Šķīrējtiesas izlemtie jautājumi ir par to, vai Polija ir pārkāpusi ieguldījumu nolīgumu, vai *PL Holdings* ir tiesības uz kompensāciju šī pārkāpuma dēļ un – apstiprinošas atbildes gadījumā – kādā apmērā. Šie ir jautājumi, par kuriem lietas dalībnieki bija lietas kursā un par kuriem tie varēja vienoties. Tādējādi šos jautājumus šķīrējtiesa varēja izskatīt. [**oriģ. 9. lpp.**]
25. Šķīrējtiesa nav arī izskatījusi jautājumus, par kuriem lietas dalībnieki nevarēja vienoties. Polijas minētie apstākļi arī nenoveda pie tā, ka šķīrējtiesas nolēmumi vai to spēkā stāšanās veids acīmredzami ir pretrunā tiesiskajai kārtībai. Līdz ar to šķīrējtiesas nolēmumi nebūtu jāatzīst par spēkā neesošiem saskaņā ar Šķīrējtiesu likuma 33. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu.
26. Ieguldījumu nolīguma 9. pants ir spēkā esošs piedāvājums aizsākt procesu šķīrējtiesā, kuru *PL Holdings* ir pieņēmis uz pieprasījuma pamata šādu procesu uzsākt.
27. Katrā ziņā Polija esot novēloti norādījusi uz šķīrējtiesas līguma spēkā esamību. Iebildes tiek vērtētas saskaņā ar Šķīrējtiesu likuma 34. panta otro daļu un *SCC 2010*. Jautājums, vai šķīrējtiesas līgums ir pretrunā Līgumam, nav jautājums, ko uzdod *ex officio*.
28. Ja Polijas piedāvājums par procesu šķīrējtiesā saskaņā ar ieguldījumu nolīguma 9. pantu nebūtu bijis spēkā, saskaņā ar komercietu šķīrējtiesu procesā spēkā esošajiem principiem, pamatojoties uz pušu rīcību, tik un tā būtu bijis saistošs šķīrējtiesas līgums. *PL Holdings*, uzsākot šķīrējtiesas procesu, Polijai iesniedza piedāvājumu izšķirt strīdu starp pusēm saskaņā ar tādu pašu kārtību, kāda ir paredzēta ieguldījumu nolīguma 9. pantā. Ar konkludentām darbībām vai bezdarbību Polija ir pieņēmusi *PL Holdings* piedāvājumu.
29. Ne šķīrējtiesas nolēmumi, proti, to saturs vai to spēkā stāšanās veids, ne arī preklūzijas normas Šķīrējtiesu likuma 34. panta otrajā daļā nerada šķēršļus Savienības tiesību pilnīgai iedarbībai un vienveidīgai piemērošanai. Savienības tiesību autonomiju neapdraud arī šķīrējtiesu nolēmumi.
30. Šķīrējtiesas nolēmumu atcelšana vai atzīšana par spēkā neesošiem *PL Holdings* skartu nesamērīgi salīdzinājumā ar to, kāds ir šo pasākumu mērķis. Tādējādi šāda procedūra ir pretrunā Savienības tiesību samērīguma principam. [**oriģ. 10. lpp.**]

Hovrätten vērtējums

31. *Hovrätten* (apelācijas tiesa) noraidīja Polijas prasību un, ciktāl tam ir nozīmē šajā lieta, to pamatoja, kā minēts turpinājumā.
32. *Hovrätten* konstatēja, ka principi, kurus Tiesa ir izklāstījusi spriedumā lietā *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158), bija piemērojami strīdā starp *PL Holdings* un Poliju. Tas tāpēc, ka šķīrējtiesa nav uzskatāma par dalībvalsts tiesu un strīds varētu būt saistīts ar Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu.
33. *Hovrätten* uzskatīja, ka spriedums lietā *Achmea* nozīmē to, ka ieguldījumu nolīguma 9. pants nav spēkā attiecībās starp dalībvalstīm. *Hovrätten* ieskatā spēkā neesamība nozīmē arī to, ka spēkā nav arī Polijas izteiktais piedāvājums ieguldītājiem strīdus saistībā ar ieguldījumu nolīgumu ļaut izšķirt šķīrējtiesai.
34. Tomēr *hovrätten* minēja, ka spēkā neesamība neliedza dalībvalstij un ieguldītājam noslēgt šķīrējtiesas līgumu par šo pašu strīdu vēlāk. Šādā gadījumā runa ir par šķīrējtiesas līgumu, kura pamatā ir pušu kopīga griba un kurš ir noslēgts saskaņā ar tādiem pašiem principiem kā komerclietu šķīrējtiesu procesā piemērojamie.
35. *Hovrätten* nosprieda, ka šķīrējtiesas nolēmumos bija ietverts vērtējums par jautājumiem, kurus var izšķirt šķīrējtiesa. Arī šķīrējtiesas nolēmumu saturs neesot pretrunā *ordre public*. Līdz ar to *hovrätten* skatījumā šos spriedumus nav pamata atcelt, pamatojoties uz Šķīrējtiesu likuma 33. panta pirmās daļas 1. vai 2. punktu.
36. Visbeidzot, *hovrätten* norāda, ka Polija ir novēloti iebildusi pret ieguldījumu nolīguma 9. panta spēkā esamību. Polijas izvirzītā iebilde par šķīrējtiesas līguma spēkā esamību tādejādi ir noilgusi saskaņā ar Šķīrējtiesu likuma 34. panta otro daļu. Līdz ar to šķīrējtiesas nolēmumi *hovrätten* ieskatā neesot jāatceļ, pamatojoties uz Šķīrējtiesu likuma 34. pantu. [**oriģ. 11. lpp.**]

Tiesvedība *Högsta domstolen*

37. Lietas dalībnieki *Högsta domstolen* (Augstākā tiesa) uzturēja savus prasījumus un iebildes un būtībā minēja tos pašus argumentus kā apelācijas tiesvedībā.

Tiesiskais regulējums*Šķīrējtiesu likums*

38. Saskaņā ar Šķīrējtiesu likuma 1. pantu strīdi, kuros puses var panākt izlīgumu, lēmuma pieņemšanai var tikt nodoti vienam vai vairākiem šķīrējtiesnešiem.
39. Šķīrējtiesas process juridiskais pamatojums ir šķīrējtiesas līgums. Līguma pamatā ir uz pušu autonomija attiecībā uz strīda priekšmetu. 1. pantā ir noteikts, ka šķīrējtiesā neizskata strīdus, kuros acīmredzami ir iesaistītas sabiedrības intereses.

Arī no īpašiem tiesību aktiem var izrietēt, ka strīdu par konkrētu jautājumu nevar nodot izskatīšanā šķīrējtiesai. [..]

40. Zviedrijas tiesībās nav ietverti nekādi formas nosacījumi par šķīrējtiesas līguma noslēgšanu. Jautājums par to, vai ir vai nav noslēgts spēkā esošs šķīrējtiesas līgums, ir jāizvērtē, ņemot vērā vispārējās līgumtiesību normas. Spēkā esošs šķīrējtiesas līgums var izrietēt, piemēram, no pušu konkludentām darbībām vai vienas puses bezdarbības. [..]
41. Saskaņā ar Šķīrējtiesu likuma 34. panta pirmās daļas 1. punktu šķīrējtiesas nolēmumu, pamatojoties uz lietas dalībnieka prasību, atceļ pilnībā vai daļēji, ja pušu starpā nav spēkā esošs šķīrējtiesas līgums.
42. Tomēr no Šķīrējtiesu likuma 34. panta otrās daļas izriet, ka pusei nav tiesību atsaukties uz apstākli, pamatojoties uz kuru tās līdzdalības procesā dēļ [**oriģ. 12. lpp.**] bez iebildes izvirzīšanas, vai uz citiem iemesliem, var pieņemt, ka tā ir atteikusies atsaukties uz spēkā esamību. Tomēr no tā vien, ka šī puse ir iecēlusi šķīrējtiesnesi, nevar izsecināt, ka tā ir atzinusi šķīrējtiesas kompetenci pieņemt lēmumu aplūkotajā jautājumā.
43. No Šķīrējtiesu likuma 34. panta *travaux préparatoires* izriet, ka principā var pieņemt, ka viena puse, kura piedalās procesā, nenovēloti neizvirzīdama iebildi par šķīrējtiesas kompetenci, ir atzinusi tās kompetenci izšķirt strīdu. Šķīrējtiesas līguma spēkā esamības neapstrīdēšana turklāt nozīmē arī to, ka līgumtiesisku apsvērumu dēļ pusei rodas pienākums piedalīties procesā šķīrējtiesā. [..]
44. Saskaņā ar Likuma par šķīrējtiesu 33. panta pirmās daļas 1. punktu šķīrējtiesas nolēmums nav spēkā, ja tajā ir ietverts tāda jautājuma vērtējums, kuru saskaņā ar Zviedrijas tiesībām šķīrējtiesa nevar izskatīt. Saskaņā ar 33. panta pirmās daļas 2. punktu šķīrējtiesas nolēmums nav spēkā arī tad, ja tā spēkā stāšanās veids ir acīmredzami nesaderīgs ar Zviedrijas tiesisko kārtību. Spēkā neesamības iemesli tiesai ir jāņem vērā *ex officio*.

Par SCC 2010 tiesisko regulējumu

45. Saskaņā ar SCC 2010 4. pantu šķīrējtiesas process tiek uzskatīts par aizsāktu dienā, kad šķīrējtiesas institūts ir saņēmis paziņojumu par procesa uzsākšanu šķīrējtiesā. Atbildētājam saskaņā ar SCC 2010 5. pantu ir jāsniedz atbilde institūta kancelejas noteiktajā termiņā. Atbildē it īpaši ir jānorāda, vai atbildētājam ir iebildumi par šķīrējtiesas līgumu, spēkā esamību vai piemērojamību. Ja šādi iebildumi nav tikuši izvirzīti, atbildētājs tomēr var jebkurā brīdī, sākot no atbildes raksta iesniegšanas, šādus iebildumus izvirzīt.
46. Lietas dalībnieki pēc tam šķīrējtiesas noteiktajā termiņā iesniedz prasības pieteikumu vai atbildes rakstu. Atbildes rakstā – ja tas nav ticis izdarīts iepriekš – ietver iespējamās iebildes par šķīrējtiesas līgumu, spēkā esamību vai piemērojamību. (skat. SCC 2010 24. pantu). [**oriģ. 13. lpp.**]

ES Tiesas spriedums lietā Achmea

47. ES Tiesas sprieduma lietā *Achmea* pamatā ir lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko iesniedza *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) saistībā ar strīdu starp Slovākiju un Nīderlandes uzņēmumu *Achmea*. Šī strīda pamatā bija starp Slovākiju un Nīderlandi noslēgtais ieguldījumu nolīgums.
48. *Bundesgerichtshof* uzdeva ES Tiesai virkni jautājumu, lai noskaidrotu, vai starp Slovākiju un Nīderlandi noslēgtā līguma norma ir saderīga ar LESD 267. un 344. pantu. Šajā klauzulā, kas lielā mērā atbilst lietā, ko izskata *Högsta domstolen*, aplūkotajai klauzulai, ir norādīts, ka no nolīguma izrietoši strīdi starp dalībvalsti un ieguldītāju tiks nodoti izskatīšanai šķīrējtiesai.
49. Šī sprieduma 60. punktā ES Tiesa nosprieda, ka LESD 267. un 344. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda starp dalībvalstīm noslēgtā starptautiskā nolīgumā ietverta tiesību norma, atbilstoši kurai ieguldītājs no vienas no šīm dalībvalstīm strīda gadījumā par ieguldījumiem otrā dalībvalstī var pret šo pēdējo dalībvalsti uzsākt tiesvedību šķīrējtiesā, kuras kompetencei šī dalībvalsts ir apņēmusies piekrist.
50. No šī pamatojuma var secināt, ka ES Tiesas nolēmuma pieņemšana būtiska nozīme bija virknei Savienības tiesību pamatprincipiem – tostarp Savienības tiesību autonomijai un raksturiezīmēm, Savienības tiesību vienveidīgas un konsekventas interpretācijas nozīmīgumam, indivīdu tiesību aizsardzībai, tai skaitā tiesībām vērsties tiesā, savstarpējai uzticēšanās starp dalībvalstīm un lojālas sadarbības principam. ES Tiesa precizēja, ka gan valsts tiesām, gan Tiesai ir jānodrošina šo principu ievērošana Savienībā.
51. Vēl ES Tiesa nosprieda, ka starp Slovākiju un Nīderlandi noslēgtā ieguldījumu nolīguma 8. pantā paredzētais šķīrējtiesas process atšķiras no [orig. 14. lpp.] komerclietu šķīrējtiesu procesa, kura pamatā ir pušu kopīga griba (skat. sprieduma lietā *Achmea* 55. punktu).
52. Tiesas vērtējumā ir arī norādīts, ka prasība pēc efektīva šķīrējtiesas procesa pamato to, ka dalībvalstu tiesu veiktā pārbaude par šķīrējtiesu nolēmumiem komerclietās ir ierobežota ar nosacījumu, ka šai pārbaudē tiek ņemtas vērā Savienības tiesību pamatnormas, valsts tiesai vērsties ES Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu (skat. spriedumu lietā *Achmea*, 54. punkts).

Prejudiciāla nolēmuma nepieciešamība

53. Jautājums ir par to, kāda nozīme lietā, ko izskata *Högsta domstolen*, ir principiem, kurus ES Tiesa ir attīstījusi spriedumā *Achmea*.
54. Nav strīda par to, ka lietā, ko izskata *Högsta domstolen*, aplūkotajā ieguldījumu nolīgumā ietvertā tiesību norma par strīdu noregulēšanu nav spēkā. Tādēļ varētu secināt, ka konkrētais piedāvājums uzsākt šķīrējtiesas procesu, kuru ieguldītājam

valsts var izteikt saskaņā ar šo noteikumu par strīdu izšķiršanu, arī nav spēkā tā ciešās saiknes ar ieguldījumu nolīgumu dēļ.

55. *Högsta domstolen* tika argumentēts, ka aplūkojamā situācija ir atšķirīga, jo piedāvājums izpaužas pieprasījumā uzsākt procesu. Tādējādi valsts, brīvas gribas vadīta, skaidri vai ar konkludentām darbībām var atzīt kompetenci saskaņā ar ES Tiesas identificētajiem principiem, ko piemēro komerclietu šķīrējtiesu procesā.
56. *Högsta domstolen* uzskata, ka nav skaidrs vai izskaidrots tas, kā interpretēt Savienības tiesības saistībā ar pamatlietā esošajiem jautājumiem. Tādējādi ir jāvēršas ES Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, lai izvairītos no Savienības tiesību kļūdainas interpretācijas. [oriģ. 15. lpp.]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

57. *Högsta domstolen* lūdz ES Tiesu pieņemt prejudiciālu nolēmumu, sniedzot atbildes uz turpmāk minēto jautājumu.

Vai LESD 267. un 344. pants, kā tie ir interpretēti spriedumā lietā *Achmea*, nozīmē, ka šķīrējtiesas līgums, ja tas ir noslēgts starp dalībvalsti un ieguldītāju – ciktāl ieguldījumu nolīgumā ir ietverta šķīrējtiesas klauzula, kas nav spēkā, jo nolīgums ir noslēgts starp divām dalībvalstīm, – zaudē spēku tādēļ, ka dalībvalsts pēc tam, kad ieguldītājs ir aizsācis procesu šķīrējtiesā, brīvas gribas vadīta ir atturējusies iebilst pret kompetences neesamību?